

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

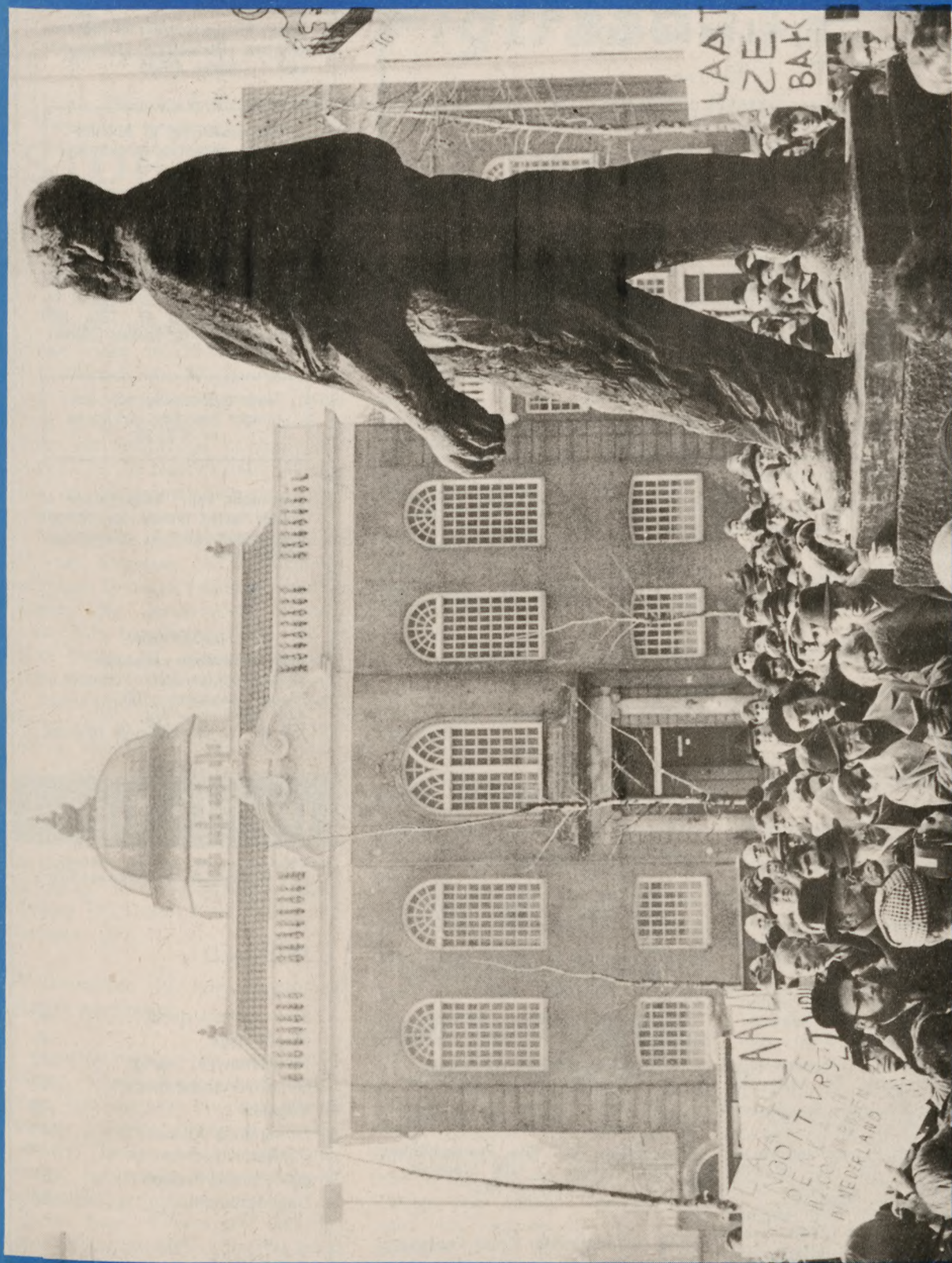
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

NR. 3
MARTS
1972

Hvert år holdes foran synagogen på Jonas Daniel Meyer Plein (hvor den store dokarbejderfigur har sin plads) i Amsterdam en mindehøjtidelighed for de mange tusinde jøder, der i 1941 blev deporteret til tyske koncentrationslejre. I år protesterede man desuden. De hollandske myndigheder overvejer at lade de tre tyskere, der som ansvarlige for deportationerne, blev idømt fængsel på livstid. De har nu siddet 27 år i fængslet i Breda. På skiltene kan man læse: Giv dem aldrig fri. Tænk på de 112.000 hollandske mennesker.

KAMMERATERNES HJÆLPEFOND

Stiftet 1945

PROTEKTOR: HDS. KGL. HOJHED PRINSESSE MARGARETHA

Henvendelser om hjælp i henhold til fondens fundats rettes til formanden, konsul Kaj V. Dahl, 8700 Horsens.

Henvendelse ang. feriehemmet på Kegnæs rettes til skoleinspektør Johs. Fosmark, Frederiksborgvej 109, 2400 København NV.

Medlemmer: Iflg. fundatsens § 4 kan som medlemmer af fonden kun optages danske statsborgere, der grundet aktiv indsats i frihedskampen i besættelsestiden har været indsat i danske eller tyske fængsler eller i danske eller tyske fange- eller koncentrationslejre. Danske sydslesvigere, der ikke har dansk indfødsret, men i øvrigt opfylder betingelserne, kan også optages, ligesom personer med norsk indfødsret, der har været bosiddende i Danmark og har øget aktiv indsats i frihedskampen, også kan optages som medlemmer.

Formål: Iflg. fundatsens § 14 skal de midler, fonden har til rådighed til uddeling, fortrinsvis komme deporterede, sekundært alle de, der som følge af deltagelse i frihedskampen har været arresteret og interneret, til gode tilligemed disse sidstes efterladte. Kammeratskabshjælpen ydes til: 1) Kammerater, hvis helbred på grund af frihedskampen har lidt sådan skade, at de ikke økonomisk er i stand til at give deres børn den uddannelse, som de ellers ville have fået. 2) Børn efter faldne kammerater. - Beløbet skal fortrinsvis anvendes til at give børnene en uddannelse som den, deres fader ville have givet dem, hvis han var blevet i live. 3) Tilskud til særlige formål udover de ovenfor under 2) nævnte til kammeraternes enker og børn. 4) Tilskud navnlig som hjælp til studieophold, rekreationsophold her i landet eller i de andre nordiske lande - og andre lignende øjemed.

Forretningsudvalget:

Formand:: Konsul, advokat Kaj V. Dahl, Borgergade 23B, 8700 Horsens.
Tlf. (05) 62 39 91

Næstformand:: General Fl. B. Larsen, Bruxelles, Belgien.

Kasserer: Statsaut. revisor H. C. Steen Hansen, St. Kannikestræde 10, 1169 København K. Tlf. (01) 11 65 55.

Sekretær: Skoleinspektør Johs. Fosmark, Frederiksborgvej 109, 2400 København NV. Tlf. skolen 10 54 21, privat 10 41 28.

Politiassistent S. Julsgaard Larsen, Boeslundvej 1, 2700 København, Brønshøj Tlf. (01) 71 72 72.

Den øvrige bestyrelse består af:

Skræddermester Jacob Brandt,
Ørnevej 63,

2400 København NV. Tlf. (01) 34 95 60

Afdelingschef, civilingeniør
Mogens Dyré, Gildbækhus,
6430 Gildbro pr. Nordborg
Tlf. (044) 5 12 32

Overpostbud E. Holger Grome,
Tårnby Torv 24, 2770 Kastrup
Tlf. (01) 50 33 86

Alberti Hansen, Arildsgård 41,
2700 Kbh. Brønshøj. Tlf. Bella 3162

Bankprokurist Olav Holst, Bengtstvej 6,
2900 Hellerup. Tlf. HE 7780.

Rektor Paul Holt, Præstevangsvej 35,
8210 Århus V. Tlf. (06) 15 48 05

Direktør G. Jespersen,
Herning Klædefabrik, 7400 Herning
Tlf. (07) 12 11 84

Oberst K. Kjeldsen, Rollosvej 3,
5200 Odense V. Tlf. (09) 12 66 03

Tandteknikermester Leo Kæraa,
Banegårdspladsen, 8000 Århus C
Tlf. (06) 27 04 28

Arkitekt Ove Chr. Lembcke,
Brødregade 19, 8900 Randers.
Tlf. (06) 42 51 30

Aut. vand- og gasmester Johs. Loft,
de Mezasvej 18.8000 Århus C.
Tlf. (06) 13 57 23

Førstelærer P. E. Mahler, Fåborgvej 5,
5631 Ebberup. Tlf. (09) 74 12 15

Dr. Børge Næsted, Hviding st.
pr. 6760 Ribe. Tlf. (05) 44 53 33

Kontorchef O. Olesen, Leonorasvej 8,
9000 Hasseris, Ålborg. Tlf. (08) 18 04 51

Sognepræst Poul Riis, Præstegården,
Herrestræde 1, 4200 Slagelse.
Tlf. (03) 52 05 33

Fhv. justitsminister Knud Thestrup,
Folketinget, Kbh. K.

Bladet »PIGTRÅD«

Organ for og udgivet af Kammeraternes Hjælpefond. Udkommer med 11 numre årligt.

Ved bestilling af abonnement benyttes girokonto nr. 780.

ANNONCER:

Ekspedition, abonnements- og annonce-afdeling: Grenågade 14, 2100 København Ø. TRia 888 (kontortid 10-12, lørdag lukket).

Ved indbetaling for annoncer benyttes girokonto nr. 5 55 38.

Eventuelle fejl i besørgelsen af bladet rettes lettets og hurtigst ved henvendelse til udleveringspostkontoret.

REDAKTION:

Ansvarshavende redaktør:
skoleinspektør Johs. Fosmark,
Frederiksborgvej 109,
2400 København NV.
Skolen: 10 54 21. Privat 10 41 28.

TRYK:

publishers

publishers press offset printers
nørre farimagsgade 65, 1364 københavn k.
(01) 12 45 11

INDHOLD

Stor og stærk debat	43
Runde dage	45
Fangestævne i Sverige	47
De erhvervshæmmede	47
Kegnæs	49
Holland og Bolivia	49
Tanker ved et gensyn med Frøslev III	51
Dagbogsblade	59

Nummer 3
Marts 1972
27. Årgang

Pigtraad

Redaktion:
Telefon 10 54 21 og 10 41 28
Frederiksborgvej 109
2400 København NV

Danske koncentrationslejrfangers blad ★ Organ for Kammeraternes Hjelpefond

STOR OG STÆRK DEBAT

"Støvsugerbanden" tager alle forbedringer

Loven om erstatning til besættelsestidens ofre til drøftelse ved et stærkt besøgt møde af folk, der lever under lovens vilkår

Fangesammenslutningen holdt møde fredag den 25. februar i salen, H.C. Ørstedes Vej 29. Der var meget stor tilslutning, og der blev til indledning spurgt, hvem der var berørt af loven om erstatninger til besættelsestidens ofre, og langt de fleste tilkendegav ved håndsoprækning deres nære tilknytning til lovens bestemmelser.

Man havde indbudt folketingsmand Kristian Albertsen, der er folketingsudvalgets formand, folketingsmand Lis Møller, fhv. socialminister Nathalie Lind, MF, fru Grethe Philip, MF og Kurt Brauer, MF, således at fem politiske partier ville være repræsenteret.

Mødedagen var desuden oprindelig fastsat til to dage før, men da man derved kom til at kolidere med møderne i Nordisk Råd, udsattes dette møde to dage, men udsættelsen havde dog ikke den ønskede virkning, og panelet begrænsede sig ved mødets start til at omfatte fru Karen Paludan (k) Vordingborg, fru Gerda Tosti Nielsen, Ålborg (RV) samt Kurt Brauer, København (SF).

Velkommen til kammerater af jødisk herkomst

Næstformanden for sammenslutningen, Ehgon Nielsen, bød velkommen. Han udtrykte sin glæde over, at det var lykkedes at få loven til også at omfatte landsmænd af jødisk herkomst. Han nævnte også, at begravelseshjælpen var forhøjet.

Fru Karen Paludan (k) fik først ordet. Hun udtalte, at det nu måtte være socialministeren, der skulle

at nedsætte et udvalg, der kunne rette lovens skønhedspletter. I hendes parti så man sådan på det, at man ved vedtagelsen af en ny lov måtte erkende, at der altid var nogle tilfælde, som man ikke forud havde fået øje på. Hun var iøvrigt indstillet på at lytte.

Der efterlystes tal

Fru Gerda Tosti Nielsen (RV) oplyste, at hun helt talte på egne vegne. Hun gjorde opmærksom på, at de skiftende erstatningslove var tiltrådt enstemmigt i folketinget. Hun efterlyste iøvrigt tal.

Der samles materiale om uretfærdigheder

Kurt Brauer (SF) var meget interesseret i, at alt materiale blev samlet til belysning af uretfærdige afgørelser. Med et sådant materiale ville vi stå stærkt overfor socialministeren.

Museumsinspektør Jørgen H. Barfod oplyste, at socialministeren ønskede, at embedsmændene foretog en beregning over, hvad en forbedring af loven ville koste. Fra Bernadottefondens side ønskede man et tilsagn fra socialministeren om, at hvis det ville blive dyrere at bo på en Bernadottegård, så ville socialministeriet betale differencen.

Kai Wadsbach Petersen fra "De Erhvervshæmmede" kritiserede, at man nu var delt i klasser, alt efter den indtægt, man oppebar, før man blev taget. Han fandt det uheldigt, at hædersgaven formindskes, når man bliver

Hans Petersen præsenterede sig som 100% invalid. P.g.a. liberalisering af bestemmelserne om beregningsgrundlaget, fik han nu 11.000 kroner mere om året, men p.g.a. "Støvsugerbandens" arbejde, blev der kun 25 kroner om ugen til ham selv.

Socialministerens post er nogle gange udskiftet, sagde Alfred Senn, men kontorchef Arentsen er fulgt med hver gang, og derfor sker der ikke rigtig noget.

Han oplyste, at man i Norge på alle postkontorer kunne få ganske gratis et eksemplar af loven om erstatninger for krigsinvalid. Vi ønsker ikke nogen særstilling, vi kræver blot en retfærdig behandling.

Kurt Brauer opfordrede de utilfredse til at blive ved med at klage, for det hjælper altid.

De, der gjorde modstand, bør betegnes som Danmarks nye adel. Han efterlyste iøvrigt statistikker over, hvilken slags sager, der afvises.

Lovens bestemmelser bør samles

Gerda Tosti Nielsen havde fundet de forskellige bestemmelser mange forskellige steder. Det måtte være rimeligt, om der forelå en samlet lov.

Spærres tjenestemænd ude?

Per Ulrich: Hvad er grunden til, at tjenestemænd ikke kan få efter loven? En tjenestemand kan kun højst få 25% og derfor ikke opnå hædersgaven. Han slog til lyd for, at der oprettes en rådgivende virksomhed, der også skal være opsøgende. Den enkelte skal ikke stå med hatten i hånden og tigge om en almisse.

Hans Nielsen, Jens: Kan

KAMMERATERNES

HJÆLPEFOND

Stiftet 1945

PROTEKTOR: HDS. KGL. HOJHED PRINSESSE MARGARETHA

Henvendelser om hjælp i henhold til fondens fundats rettes til formanden, konsul Kaj V. Dahl, 8700 Horsens.

Henvendelse ang. feriehemmet på Kegnæs rettes til skoleinspektør Johs. Fosmark, Frederiksborgvej 109, 2400 København NV.

Medlemmer: Iflg. fundatsens § 4 kan som medlemmer af fonden kun optages danske statsborgere, der grundet aktiv indsats i frihedskampen i besættelsestiden har været indsat i danske eller tyske fængsler eller i danske eller tyske fange- eller koncentrationslejre. Danske sydslesvigere, der ikke har dansk indfødsret, men i øvrigt opfylder betingelserne, kan også optages, ligesom personer med norsk indfødsret, der har været bosiddende i Danmark og har øget aktiv indsats i frihedskampen, også kan optages som medlemmer.

Formål: Iflg. fundatsens § 14 skal de midler, fonden har til rådighed til uddeling, fortrinsvis komme deporterede, sekundært alle de, der som følge af deltagelse i frihedskampen har været arresteret og interneret, til gode tilligemed disse sidstes efterladte. Kammeratskabshjælpen ydes til: 1) Kammerater, hvis helbred på grund af frihedskampen har lidt sådan skade, at de ikke økonomisk er i stand til at give deres børn den uddannelse, som de ellers ville have fået. 2) Børn efter faldne kammerater. – Beløbet skal fortrinsvis anvendes til at give børnene en uddannelse som den, deres fader ville have givet dem, hvis han var blevet i live. 3) Tilskud til særlige formål udover de ovenfor under 2) nævnte til kammeraternes enker og børn. 4) Tilskud navnlig som hjælp til studieophold, rekreativeophold her i landet eller i de andre nordiske lande – og andre lignende øjemed.

Forretningsudvalget:

Formand:: Konsul, advokat Kaj V. Dahl, Borgergade 23B, 8700 Horsens.
Tlf. (05) 62 39 91

Næstformand:: General Fl. B. Larsen, Bruxelles, Belgien.

Kasserer: Statsaut. revisor H. C. Steen Hansen, St. Kannikestræde 10, 1169 København K. Tlf. (01) 11 65 55.

Sekretær: Skoleinspektør Johs. Fosmark, Frederiksborgvej 109, 2400 København NV. Tlf. skolen 10 54 21, privat 10 41 28.

Politiassistent S. Julsgaard Larsen, Boeslundevej 1, 2700 København, Brønshøj Tlf. (01) 71 72 72.

Den øvrige bestyrelse består af:

Skræddermester Jacob Brandt,
Ørnevej 63,
2400 København NV. Tlf. (01) 34 95 60

Afdelingschef, civilingeniør
Mogens Dyre, Gildbækhus,
6430 Gildbro pr. Nordborg
Tlf. (044) 5 12 32

Overpostbud E. Holger Grome,
Tårnby Torv 24, 2770 Kastrup
Tlf. (01) 50 33 86

Alberti Hansen, Arildsgård 41,
2700 Kbh. Brønshøj. Tlf. Bella 3162

Bankprokurist Olav Holst, Bengtssvej 6,
2900 Hellerup. Tlf. HE 7780.

Rektor Paul Holt, Præstevangsvej 35,
8210 Århus V. Tlf. (06) 15 48 05

Direktør G. Jespersen,
Herning Klædefabrik, 7400 Herning
Tlf. (07) 12 11 84

Oberst K. Kjeldsen, Rollosvej 3,
5200 Odense V. Tlf. (09) 12 66 03

Tandteknikermester Leo Kæraa,
Banegårdspladsen, 8000 Århus C
Tlf. (06) 27 04 28

Arkitekt Ove Chr. Lembcke,
Brødregade 19, 8900 Randers.
Tlf. (06) 42 51 30

Aut. vand- og gasmester Johs. Loft,
de Mezasvej 18. 8000 Århus C.
Tlf. (06) 13 57 23

Førstelærer P. E. Mahler, Fåborgvej 5,
5631 Ebberup. Tlf. (09) 74 12 15

Dr. Børge Næsted, Hviding st.
pr. 6760 Ribe. Tlf. (05) 44 53 33

Kontorchef O. Olesen, Leonorasvej 8,
9000 Hasseris, Ålborg. Tlf. (08) 18 04 51

Sognepræst Poul Riis, Præstegården,
Herrestræde 1, 4200 Slagelse.
Tlf. (03) 52 05 33

Fhv. justitsminister Knud Thestrup,
Folketinget, Kbh. K.

Bladet »PIGTRÅD«

Organ for og udgivet af Kammeraternes Hjælpesfond. Udkommer med 11 numre årligt.

Ved bestilling af abonnement benyttes girokonto nr. 780.

ANNONCER:

Ekspedition, abonnements- og annonce-afdeling: Grenågade 14, 2100 København Ø. TRIA 888 (kontortid 10-12, lørdag lukket).

Ved indbetaling for annoncer benyttes girokonto nr. 5 55 38.

Eventuelle fejl i besørgelsen af bladet rettes lettets og hurtigst ved henvendelse til udleveringspostkontoret.

REDAKTION:

Ansvarshavende redaktør:
skoleinspektør Johs. Fosmark,
Frederiksborgvej 109,
2400 København NV.
Skolen: 10 54 21. Privat 10 41 28.

TRYK:

publishers

publishers press offset printers
nørre farimagsgade 65, 1364 københavn k.
(01) 12 45 11

INDHOLD

Stor og stærk debat	43
Runde dage	45
Fangestævne i Sverige	47
De erhvervshæmmede	47
Kegnæs	49
Holland og Bolivia	49
Tanker ved et gensyn med Frøslev III	51
Dagbogsblade	59

Nummer 3
Marts 1972
27. Årgang

Pigtraad

Redaktion:
Telefon 10 54 21 og 10 41 28
Frederiksborgvej 109
2400 København NV

Danske koncentrationslejrfangers blad ★ Organ for Kammeraternes Hjælpesfond

STOR OG STÆRK DEBAT

"Støvsugerbanden" tager alle for-
bedringer

Loven om erstatning til besættelsestidens ofre til drøftelse ved et stærkt besøgt møde af folk, der lever under lovens vilkår

Fangesammenslutningen holdt møde fredag den 25. februar i salen, H.C. Ørsteds Vej 29. Der var meget stor tilslutning, og der blev til indledning spurgt, hvem der var berørt af loven om erstatninger til besættelsestidens ofre, og langt de fleste tilkendegav ved håndsoprækning deres nære tilknytning til lovens bestemmelser.

Man havde indbudt folketingsmand Kristian Albertsen, der er folketingsudvalgets formand, folketingsmand Lis Møller, fhv. socialminister Nathalie Lind, MF, fru Grethe Philip, MF og Kurt Brauer, MF, således at fem politiske partier ville være repræsenteret.

Mødedagen var desuden oprindelig fastsat til to dage før, men da man derved kom til at kolidere med møderne i Nordisk Råd, udsattes dette møde to dage, men udsættelsen havde dog ikke den ønskede virkning, og panelet begrænsede sig ved mødets start til at omfatte fru Karen Paludan (k) Vordingborg, fru Gerda Tosti Nielsen, Ålborg (RV) samt Kurt Brauer, København (SF).

Velkommen til kammerater af jødisk herkomst

Næstformanden for sammenslutningen, Ehgon Nielsen, bød velkommen. Han udtrykte sin glæde over, at det var lykkedes at få loven til også at omfatte landsmænd af jødisk herkomst. Han nævnte også, at begravelseshjælpen var forhøjet.

Fru Karen Paludan (k) fik først ordet. Hun udtalte, at det nu måtte være socialministeren, der skulle

at nedsætte et udvalg, der kunne rette lovens skønhedspletter. I hendes parti så man sådan på det, at man ved vedtagelsen af en ny lov måtte erkende, at der altid var nogle tilfælde, som man ikke forud havde fået øje på. Hun var iøvrigt indstillet på at lytte.

Der efterlystes tal

Fru Gerda Tosti Nielsen (RV) oplyste, at hun helt talte på egne vegne. Hun gjorde opmærksom på, at de skiftende erstatningslove var tiltrådt enstemmigt i folketinget. Hun efterlyste iøvrigt tal.

Der samles materiale om uretfærdigheder

Kurt Brauer (SF) var meget interesseret i, at alt materiale blev samlet til belysning af uretfærdige afgørelser. Med et sådant materiale ville vi stå stærkt overfor socialministeren.

Museumsinspektør Jørgen H. Barfod oplyste, at socialministeren ønskede, at embedsmændene foretog en beregning over, hvad en forbedring af loven ville koste. Fra Bernadottefondens side ønskede man et tilsagn fra socialministeren om, at hvis det ville blive dyrere at bo på en Bernadottegård, så ville socialministeriet betale differencen.

Kai Wadsbach Petersen fra "De Erhvervshæmmede" kritiserede, at man nu var delt i klasser, alt efter den indtægt, man oppebar, før man blev taget. Han fandt det uheldigt, at hædersgaven formindskes, når man bliver

Hans Petersen præsenterede sig som 100% invalid. P.gr.a. liberalisering af bestemmelserne om beregningsgrundlaget, fik han nu 11.000 kroner mere om året, men p.gr.a. "Støvsugerbandens" arbejde, blev der kun 25 kroner om ugen til ham selv.

Socialministerens post er nogle gange udskiftet, sagde Alfred Senn, men kontorchef Arentsen er fulgt med hver gang, og derfor sker der ikke rigtig noget.

Han oplyste, at man i Norge på alle postkontorer kunne få ganske gratis et eksemplar af loven om erstatninger for krigsinvalider. Vi ønsker ikke nogen særstilling, vi kræver blot en retfærdig behandling.

Kurt Brauer opfordrede de utilfredse til at blive ved med at klage, for det hjælper altid.

De, der gjorde modstand, bør betegnes som Danmarks nye adel. Han efterlyste iøvrigt statistikker over, hvilken slags sager, der afvises.

Lovens bestemmelser bør samles

Gerda Tosti Nielsen havde fundet de forskellige bestemmelser mange forskellige steder. Det måtte være rimeligt, om der forelå en samlet lov.

Spærres tjenestemænd ude?

Per Ulrich: Hvad er grunden til, at tjenestemænd ikke kan få efter loven? En tjenestemand kan kun højst få 25% og derfor ikke opnå hædersgaven. Han slog til lyd for, at der oprettes en rådgivende virksomhed, der også skal være opsøgende. Den enkelte skal ikke stå med hatten i hånden og tigge om en almisser.

Hans Nielsen, ... ens: Kan ...

Hjørring

Træskoforretning A/S

Tørholmsvej – Hjørring

SOM MEDLEM HAR DE EN SÆRLIG RABATORDNING MED:

Danmarks mest moderne RADIO & TV-forretning med alle – simpelthen alle kendte fabrikater.

En lille electronica udstilling med Danmarks eneste farve-fjernsyns showroom og billedbånd-optagerstudie.

I vort stereorum kan De få demonstreret alle kendte fabrikater i: Båndoptagere - pladespillere - højttalere - HI-FI og stereoanlæg.

FORBRUGERVEJLEDNING - Tlf. (01) 14 31 97

Har De problemer med Deres radio-TV-båndoptager-grammofon, eller har De et teknisk spørgsmål, De er i tvivl om – ring til vor forbrugeroplysning, en specialuddannet tekniker stiller gratis sin tekniske viden til rådighed – ring til os, måske kan vi spare Dem for et servicebesøg.

OGSÅ SALG PÅ KONTO

Kristen Bernikows Gade 2 - 1105 København K Tlf. (01) 14 32 31

Frederikssundsvej 204 - 2700 Brønshøj Tlf. (01-23) Be 15 68

Slotsgade 17 - 3400 Hillerød - Tlf. (03) 26 33 42

Forsendelser til provinsen: Tlf. (01) 14 32 31

Forbrugervejledning: (01) 14 32 31

det må blive politikerne, der må svare. Vore krav overstiger ikke 25 millioner kroner om året, og det offentlige tager de 40% i skatter.

Karen Paludan: Enkerne bør stilles bedre. Vi skal have mange flere møder af denne slags, og vi vil altid være glade for en invitation. Jeg har aldrig i Det konservative Folkeparti mødt modstand overfor besættelsestidens ofre.

Alfred Senn: Vi har fået stor støtte fra konservativ side, især fra Haunstrup Clemmensen. Jacob Jensen rejste

STIGNING I

SYGDOMSTILFÆLDENE

Uventet forsinkelse af Bernadottegårdene

Sammenslutningen af danske fanger fra frihedskampen 1940-1945 har afholdt ekstraordinært repræsentantskabsmøde i København søndag den 16. januar 1972.

På mødet drøftedes den alvorlige situation, der er opstået, dels som følge af den nærmest eksplosionsagtige stigning i sygdomstilfældene, dels som følge af den uventede forsinkelse af plejehjemmene, Bernadottegårdene, i Roskilde og Hadsund.

Repræsentantskabet må på det stærkeste henstille til alle myndigheder, stat, amter og kommuner om at tage den opståede situation ligeså alvorlig, som vi gør det, og af al magt gøre alt, hvad der er muligt for at lindre og hjælpe.

Vi gør udtrykkeligt opmærksom på, at det ikke alene er et spørgsmål om bevillinger, men nok så meget, ja, måske allervigtigst, et spørgsmål om en forståelse af sagens alvorlige og hastende karakter og en smidig og utraditionel løsning af de opståede problemer, hvad enten dette kan ske indenfor eller udenfor den eksisterende lovgivning.

Vi ønsker også at pege på nødvendigheden af, at en sådan forståelse og indstilling trænger igennem alle instanser, både til tops og til bunds.

Repræsentantskabet henstiller, at denne udtalelse bliver udsendt igennem presse og radio, ikke mindst af hensyn til, at vore syge kammerater ude over landet bliver bekendt med, at der bliver arbejdet med deres problemer.

spørgsmålet om, hvorfor Mogens Fog ikke var indbudt. Han var dog lovens fader.

Mange flere indlæg blev fremført. Det skete altid med hjertevarme. Mange taler om stigende passivitet. Aftenen blev en meget kraftig understregning af, at besættelsestidens ofre er en kreds af mennesker, der er levende interesseret i samfundsforhold.

Johannes Fosmark

April

Ove Rode Pedersen, København NV, fylder 65 år den 3. april.

Overvagtmester Julius Frank, Kruså (Neuengamme 54.421) fylder 60 år den 7. april.

Pens. oplysningsbetjent Morten Hay, tidl. Frøslev, nu Sorentovej 10, København S, fylder 70 år den 22. april.

Maj

Overbetjent Arne Schumacher, København. Neuengamme, Buchenwald, 50 år den 2. maj.

Assistent Johnnie Robing, København. Neuengamme, Buchenwald, 50 år den 4. maj.

Pens. politikommissær R.J. Mølested, Glostrup. Neuengamme, Buchenwald, 75 år den 7. maj.

Politiassistent Kjeld Villy Jørgensen, København. Neuengamme, Buchenwald, 50 år den 19. maj.

Grosserer J.F. Busk-Rasmussen, Odense. Neuengamme 68.315. 60 år den 28. maj.

Juni

Fabrikant Preben Heimbürger, Sønder Alslev, Falster, fylder 50 år den 1. juni.

Politiassistent Poul Holm, Helsingør. Neuengamme, Buchenwald (87.340) 65 år den 13. juni.

Politiassistent A.H. Kiilblad, Helsingør. Neuengamme, Buchenwald. 50 år den 15. juni.

Statsaut. revisor H.C. Steen-Hansen, København. Dreibergen, Neuengamme, Sachsenhausen 115.368. 70 år den 30. juni.

Volmer Agner Vennike, Præstelængen 19, København NV, fylder 65 år den 30. juni. Han er kasserer for Dachau-klubben.

DE ERHVERVSHÆMMEDE

GENERALFORSAMLING

Der indkaldes til ordinær generalforsamling mandag den 24. april 1972 kl. 19.00 på Københavns Rådhus (Havnerådssalen). Dagsorden ifølge lovene.

p.f.v.

Rud Larsen

Derry Madsen

Derry Madsen, medlem af De Erhvervshæmmede, er afgået ved døden onsdag den 8. marts. Han blev begravet fra Bispebjerg krematorium under stor deltagelse søndag den 12. marts.

Han var en af de yngste af dem, der kom til Stutthof. Han var en meget afholdt kammerat. En af hans glæder gennem årene var opholdene på Keg-næs.

Bolivia-svar til Frankrig om udlevering af krigsforbryder

La Paz den 1. marts. Bolivias præsident har meddelt den franske regering, at dens krav om udlevering af en formodet tysk krigsforbryder vil blive forelagt de bolivianske justitsmyndigheder. Præsident Hugo Banzer har i et brev til Georges Pompidou meddelt, at man ikke kan intervenere i sagen omkring den formodede Gestapoleder Klaus Barbie, der nu er boliviansk statsborger under navnet Klaus Altmann. Brevet røbede velinformerede kilder i La Paz tirsdag, blev overrakt Frankrigs ambassadør i Bolivia tirsdag. Barbie er in absentia dømt til døden for krigsforbrydelser i Lyon.

Hotel Farsø

Tlf. (08) 63 10 04

STØT KAMMERATERNES HJÆLPEFOND'S ARBEJDE!

Gesten

Værn om naturen!

O. + P.-K.

Fåborg Jernstøberi & Maskinfabrik

★

Ladonis Minde 9 - 5600 Fåborg
Tlf. (09 61 02 71

G. SALICATH & CO.

STRANDAGERVEJ 23 . 2900 HELLERUP
TELEFON (0143) HELRUP 9883 . TELEX 2514
TELEGRAMADR.: SALICATHTRADE

Støt kammeraternes hjælpefonds
arbejde!

R.

STÆVNE I SVERIGE

Stævnet bliver ikke som først med-
delt afholdt på Ørenæs Slot, men
derimod i Semesterbyen ERIKSTORP
ved Båstahuse ca. 4 km. fra Lands-
krona og det er efter Stævneudvalgets
mening absolut et godt bytte.

Indkvarteringen foregår i hytter
med 2 stuer (2 sengepladser i hver
stue) det vil sige at der skal indkvarte-
res 2 par eller 4 personer i hver hytte.
Hvis derimod et par skulle ønske at
have en hytte for sig selv, kan det også
lade sig gøre, men så må man betale
ekstra for de 2 sengepladser der ikke
bliver benyttet og dette vil andrage
Sv.kr. 22,00.

Prisen for hele stævnet bliver D.kr.
165,00.

Angående afrejse fra København og
mødetid i Landskrona vil alle tilmeldte
deltagere få brev fra stævneudvalget
inden 15 april.

Det anbefales at lade bilen blive
hjemme, der vil nemlig blive arrangeret
frirejse København-Landskrona og al
transport i Sverige foregår med busser.

Skulle der blandt medlemmerne væ-
re nogle, der har så gode forbindelser,
at der kan fremskaffes gevinster til
vore amerikanske lotterier, bedes man
sætte sig i forbindelse med stævneud-
valget.

Vi forudser en stor tilmelding til
dette stævne, optakten har været sær-
deles god, og vi er overbeviste om, at
det vil blive en oplevelse i lighed med
tidligere år, og vi kan da også oplyse,
at der fra svensk side er gjort alt, hvad
der er muligt for at gøre stævnet til en
oplevelse, vi sent vil glemme.

På gensyn i Landskrona

Erik Beermann, PA 631 x, H.E. Chris-
tiansen ,14 91 95, Arne Hedegaard
58 99 54 og Povl Scharnowsky AEG
24 99.

FEM GODE MANDAGSAFTENER

Frihedsmuseet indbyder igen til
efteråret

Frihedsmuseet har nu afsluttet
følgende 5 mandagsaftener:

den 7/2: en radiomands arbejde ved
direktør Poul Jelgren.

Den 14/2: en jernbanesabotørs ar-
bejde, ved maskinmester Hans Fr. Lil-
lienskjold.

Den 21/2: en faldskærmsmands ar-
bejde, ved major J.P. Jensen.

Den 28/2: en sabotørs arbejde, ved
underdirektør Gunner Dyrberg, Holger
Danske.

Den 6/3: mennesket kontra myn-
dighederne, ved direktør Aage Krebs.

Foredragene blev holdt i kanonhal-
len. Der var mikrofonanlæg til rådig-
hed, og der var pænt fremmøde til alle
aftenerne, hvilket vil sige omkring 100.
En del implicerede modstandsfolk gav
møde de pågældende aftener og ud-
dybede emnet nærmere ved at fortælle
personlige oplevelser.

Foredragene blev indtalt på bånd,
der vil blive opbevaret. Til aftenen om
jernbanesabotagen var Trommer ind-
budt, men mødelederen anmodede
om, at man den aften afholdt sig fra
angreb, hvilket dog kun delvis blev
respekteret.

Det er meningen at fortsætte arran-
gementerne til efteråret. Man ønsker at
stabilisere tilgangen af medlemmer til
foreningen. Man er interesseret i at
gøre berøringsfladen større. Det synes
klargjort, at museets bygninger er for
små. En forening vil få stor betydning,
dels ved at skaffe penge, dels ved
overfor offentligheden at manifestere,
at interessen er betydelig.

F-k

Kammeraternes Hjælpefond

er raske kammeraters hilsen
til de syge

Landsforeningen
SAMMENSLUTNINGEN AF ERHVERVS-
HÆMMEDE FRA FRIHEDSKAMPEN

Landsledelsen

Formand: Alberti Hansen. Arildsgård
41/2, 2700 Brønshøj, tlf.
BE 3162

Næstfmd.: Kai Wadsbach Petersen.
Guldborgs Have 29/1, 2200
Kbh. N, tlf. (01) 39 77 27

Sekretær: Arne Hedegård Rasmussen.
Bredegrund 15/4, 2300 Kbh.
S, tlf. (01) 58 99 54

Kasserer: Anna Strunge. Otto Ruds
Gade 39, 8200 Århus N, tlf.
(06) 16 98 12

Københavns afdeling:

Efter foreningens efterårsgeneralforsamling
mandag den 25.10.1971 samt bestyrelses-
møde den 29.10.1971 er bestyrelsen konsti-
tueret som følger:

Formand: Alberti Hansen. Arildsgård
41/2, 2700 Brønshøj, tlf.
BE 3162

Næstfmd.: Aksel Andersen. Camilla
Nielsens Vej 28/st. 2000
Kbh. F, tlf. (01) 71 19 79

Sekretær: Rud Larsen. Trægården 6/4,
2300 Kbh. S, tlf.
(01) 58 76 07

Kasserer: Oscar Hefty Jensen. Hille-
rødgade 40/3, 2400 Kbh.
NV, tlf. (01) 34 80 91

Bestyrelsesmedlemmer:

Hemming Teisen. Store Strandstræde 10,
1255 Kbh. K, tlf. PA 8717

Arne Hedegård Rasmussen. Bredegrund
15/4, 2300 Kbh. S, tlf. 58 99 54

Arne Snedevig Jensen. Tingbjerg Ås 13/1,
2700 Brønshøj, tlf. 60 08 95

Leon Petersen. Hedemarksvænge 75 A,
2620 Albertslund, tlf. 64 46 35

Svend Aage Svendsen. Ejbyvej 129, 2610
Rødovre, tlf. 70 15 23

Kai Wadsbach Petersen. Guldborgs Have
29/1, 2200 Kbh. N, tlf. 39 77 27

Oscar Verner. Murergade 10, 2200 Kbh. N,
tlf. 35 50 12

Alfred Senn. Rylemosen 11/2, 2600 Glo-
strup, tlf. 45 02 60

Sociale udvalg: Formand Alberti Hansen,
næstfmd.: Alfred Senn. Kai Wadsbach Peter-
sen, Arne Hedegård Rasmussen, Rud Larsen
og Arne Snedevig.

Sekretariat og forhandlingsudvalg: Formand:
Alberti Hansen, Alfred Senn, Rud Larsen
med Arne Hedegård Rasmussen som supple-
ant.

Arrangementsudvalg: Svend Aage Svendsen,
Rud Larsen og Kai Wadsbach Petersen.
Henvendelser i sociale sager kun mandag kl.
19.00-21.00, tlf. (01) 31 01 62, "Pensio-
nist-Klubben"s lokaler, Enghavevej 72.

MALERNES FAGFORENING

København

OSTED FRI- & EFTERSKOLE

Osted pr. Roskilde

STØT

Kammeraternes Hjælpefond!

AKSEL KAUFMANN

Herretoj

Aarhus - København

GLADSAXE

POLITIFORENING

PAS PÅ DE ÆLDRE I TRAFIKKEN

D. WARBERG

Brødstrup

**STØT KAMMERATERNES
HJÆLPEFOND**

TARM & OMEGNS SPAREKASSE

TARM

K. LINDSCHOUW

Skt. Knudsgade 1 - Ringsted

Kegnæs

Kammeraternes Hjælpefonds ferie-hjem på Kegnæs søges i år af 29 familier.

Efter den udarbejdede plan vil 23 familier få et ferieophold dernede ved Flensborg Fjord i tiden 13. januar til 21. oktober.

Hvis det lykkes KH at skaffe endnu et eller måske flere feriehjem, kunne man opnå at efterkomme langt flere ønsker. Desuden kunne ferieperioderne gøres af en mere hensigtsmæssig længde.

I selve skoleferien er ferieperioden på Kegnæs kun otte dage, og det er noget lidt, når man tager i betragtning, at de fleste bor så langt borte, at man må bruge det meste af en dag for at komme derned, og hjemrejsen er jo nøjagtig ligeså lang. Derefter er ferieugen jo ret beskåret.

Skulle det lykkes KH allerede i sommer at skaffe endnu et feriehjem, vil de kammerater, der i år har fået afslag, komme meget højt på listen over beboere af det nye feriehjem.

F-k

HOLLAND, WERNER BEST OG BOLIVIA

Det hollandske parlament måtte stilles under politibeskyttelse, fordi man skulle debattere regeringens forslag om løsladelse af de tre tyske straffefanger, den 69-årige Franz Fischer, den 61-årige Joseph Kotälla og den ligeledes 61-årige Ferdinand aus der Fünten, der alle har siddet 27 år i fængslet i Breda.

De hollandske radiolyttere og seere, der holdt ud, måtte vente i 12 timer, til afgørelsen faldt kl. 3 om natten: Med 85 stemmer mod 61 opfordredes regeringen til ikke at løslade de tre, der som tidligere SS-officerer har svære forbrydelser mod tusinder af hollændere på samvittigheden.

Den danske offentlighed følger med mere end almindelig interesse, om det denne gang skulle lykkes i Vestberlin at få den tidligere rigsbefuldmagtigede i Danmark under besættelsens sidste år, Werner Best, dømt for nogle af de masseforbrydelser, han er anklaget for.

Det ville samtidig betyde en nødvendig korrektion af den måske lidt vel hastige danske historieskrivning, der nærmest opfatter Best som en ven af Danmark og specielt

af de danske jøder og lader det blive derved.

Overlevende slægtninge til ofrene følger tovtækningen mellem Frankrig og Bolivia om eventuel udlevering af besættelsestidens gestapochefer i Lyon, Klaus Barbie, der under navnet Klaus Altmann, har holdt sig skjult i Latinamerika. Hen er in absentia dømt til døden af franskmændene for sine krigsforbrydelser.

Det er tre eksempler fra de sidste dage. De erindrer os om grusomheder, der ophørte for mere end 27 år siden, mens lidelserne hos de overlevende fortsatte år endnu. Og hver gang debatten vækkes til live igen, drejes knive i sår. Som hos den hollandske demonstrant, der foran parlamentet i Haag erklærede:

— Jeg repræsenterer 27 onkler, tanter, nevøer og niecer i Bergen-Belsen og Ravensbrück.

GIK I DØDEN FOR EN ANDEN.

Opofrelse i KZ-lejr æres nu af paven

Brzeg. Polen. Hver nat før han går i seng, beder Franziszek Gajowniczek for den mand, der gav sit liv for hans i Auschwitz — nazisternes dødslejr, hvor fire millioner mennesker blev henrettet eller døde af sult og mangel på pleje under anden verdenskrig.

Søndag den 9. oktober så Gajowniczek på Peterspladsen i Vatikanstaten pave Paul ophøje den mand til en af kirkens hellige.

For Gajowniczek var det et øjeblik med store personlige minder, når han tænker 30 år tilbage til den dag, da manden tilbød at dø en pinefuld død i stedet for Gajowniczek.

Nu lever Gajowniczek som pensionist i Brzeg. På dagligstuevæggen hænger et stort portræt af manden, fader Maxymilian Kolbe.

Sultes ihjel

"Nogle fanger var flygtet fra vores barakblok, som rummede mere end 2.000 fanger", fortæller Gajowniczek. Allerede på det tidspunkt — i august 1941 — havde tyskerne indført en regel, hvorefter 10 fanger skulle sultes ihjel, hvis flygtningene ikke blev fanget.

Mens de ledte efter dem, måtte vi

stå fra klokken seks om aftenen hele natten igennem til klokken 11 næste formiddag uden noget at spise eller drikke. Nogle brød sammen i rækkerne og døde".

"Ham der ... Ham her"

Om formiddagen kom lejrens kommandant, oberst Fritsch — "han var så hård, at det for ham ikke betød mere at dræbe et menneske end at dræbe en flue" — sammen med de andre SS'ere hen til fangerne.

En rapportfører for Fritsch "fortalte os, at flygtningene ikke var fanget og at 10 af os ville blive udpeget til at lide sultedøden. Fritsch gik langsomt forbi vore rækker, af og til udpegende en fange, mens han sagde: "Ham der ... og ham her". Vagtfolk tog derefter fat i skulderen på den udpegede".

"Da han stod overfor mig, vidste jeg, at det var forbi. Jeg var nok den femte, der blev udpeget", siger Gajowniczek. Han griber efter et glas vand, og hans fangenummer — 5659 — ses tydeligt indtatoveret på hans arm.

Det eneste, Gajowniczek kunne sige, da Fritsch stod overfor ham var: "Det er en skam, at jeg må forlade min kone og mine børn".

Fader Kolbe hørte disse ord, brød ud af rækken, smilede og stod foran Fritsch med sin fangehue i hånden.

"Hvad vil dette polske svin"? rasede Fritsch.

"Jeg er en katolsk præst, temmelig gammel (han var da 47 år). Jeg vil gerne gå i stedet for den valgte fange. Han har kone og børn, og hans familie har brug for ham", sagde fader Kolbe roligt.

Dræbt med gift

Fritsch var lamslået, fortæller Gajowniczek. Noget lignende var aldrig sket tidligere. Gajowniczek fik ikke en chance til at takke fader Kolbe. "Man måtte jo ikke sige et ord, men jeg forsøgte at takke ham med øjnene. Han selv var fuldkommen rolig. Historien løb som en steppebrand gennem lejren, og alle ville se mig, der var reddet af Kolbes gerning".

I. I. IVERSENS MANUFAKTURHANDEL Nørregade 12 - Køge	Pas på de ældre i trafikken!	N. THINGGÅRD Stjerneholmsgade 36 — 8700 Horsens
Værn om naturen! K. L. H.	AUG. JENSEN Tømrermester Nimtofte	H. C. JØRGENSEN Lunderskov
Ludvig Hertz Manufaktur Ringkøbing	A. KAAE NIELSEN Glarmester Banegårdsvej 3 8660 Skanderborg	VÆRN OM NATUREN!
PETER SKAARUP Blikkenslagermester Thisted	J. H. MOLLER Århus	HORSENS DAMPMØLLE A/S
SPAREKASSEN FOR HIRTSHALS & OMEGN	Frederikshavn Mineralvandsfabrik Frederikshavn	RINGKØBING RUGBRØDSFABRIK
Auning Bageri 8963 Auning	VÆRN OM NATUREN!	HENRY NIELSEN. Himmerlandsgade 14 AARS

Fra forskellige rapporter mener man at kunne konstatere, at fader Kolbe sammen med ni andre blev låst inde i en nøgen celle. De fik hverken mad eller drikke, og en for en døde de.

To uger gik, og den 14. august var der kun fire mænd – deriblandt fader Kolbe – endnu i live. På dette tidspunkt skulle nazisterne bruge cellen, og en læge blev sendt ind for at give de fire hver en indsprøjtning med gift. Fader Kolbe var den af dem, der døde sidst.

Da Gawojwniczek trådte levende ud af Auschwitz, var han en anden mand.

TANKER VED ET GENSYN MED FRØSLEV

Af major K. Feilberg

En henstilling med humor

Det gik tilsyneladende godt, men lige uden for vinduet på den anden side af et pigtrådshegn patruljerede en enkelt soldat. Uheldet ville, at han havde stået og set, hvad der skete inden for vinduet, og han tilkaldte en af de tilstedeværende tyskere. Heldigvis fik han fat i den »Lagerführer«, der havde været lige ved at gribe mig på fersk gerning med den illegale radio. – Da »Lagerführeren« kort efter vendte tilbage fra sin samtale med vagtposten, sagde han ude på gangen til et par af os: »Når I laver den slags numre, må I gøre det noget fikserer!« – Situationen var klaret, og vi tog ham på ordet, idet en af os gik uden for og slog skodderne til for næsen af posten, så vi ugeneret kunne fortsætte med trafikken.

Forholdene for os fanger var faktisk i høj grad udholdelige, når man ser bort fra indespærringen og risikoen for at blive sendt til Tyskland eller for, at ny momenter skulle dukke op i ens sag. De tyske »Lagerführere«, der havde ansvaret for det direkte tilsyn med os, var gennemgående omgængelige med undtagelse af et par stykker, der dog i det store og hele ikke var meget hårdere end nødvendigt, når disciplin skulle holdes i en fangelejr med efterhånden op mod 6.000 internerede. Enkelte var ligefrem joviale, og de fleste af dem var absolut ikke partimedlemmer. Ja, selv de SS'ere, vi havde berøring med, var som regel ret fredsommelige over for os.

En af dem viste i øvrigt stort person-

Årene i lejren havde mærket ham, men oplevelsen i august 41 havde først og fremmest styrket hans forhold til den kristne tro. »Frem for alt gav det mig et brændende ønske om at hjælpe andre mennesker. Efter løsladelsen arbejdede jeg for de fattige, jeg følte virkelig for deres lidelser«, siger han.

»Jeg var chokeret, da fader Kolbe trådte frem i stedet for mig. Den ene del af mig var lykkelig for at jeg ikke skulle slås ihjel, men det var forfærdeligt at vide, at en anden skulle dø i stedet«.

ligt mod ved en dag at gå ud og hente en fange, der under et flugtforsøg var blevet liggende dødeligt såret midt i minefeltet.

Skudt ned af vagtposten ved højlys dag

Men når det er sagt, må det også fremdrages, at en af fangerne en dag blev skudt ned uden varsel ved højlys dag, da han fredeligt spadserede i lejren langs hegnet, der omgav den. Her havde vi alle ofte gået, men en dag var det blevet forbudt at komme nærmere hegnet end ca. 2 meter, d.v.s. uden for en linie, der blot blev angivet ved en række lysmaster. Her var den pågældende i et øjeblik uagtsomhed kommet ca. 30 cm udenfor, medens han gik og snakkede med en kammerat, da vagten i tårnet 50 meter borte pludselig åbnede ild med maskingeværet mod den ulykkelige, der styrtede om på stedet og døde nogle timer senere uden at være kommet til bevidsthed.

Alvoren lurede bag en blid overflade

Alvoren lurede stadig bag lejrens tilsyneladende blide overflade. Men til andre tider prægedes omgangsformen af en vis – ofte barsk – humor. Således husker jeg en episode fra en af de natlige appeller, hvor der blev udtagt fanger til deportation.

Vi blev vækket ved 4-tiden om morgenen og sendt over i nabobarakken til appellen. Vi slængte lige en frakke over vore pyjamas, og en enkelt af os tog

en hat på, før vi begav os ud i natten.

Alt lys var tændt i lejren. Projektørerne spillede i den disede luft, idet de fejede frem og tilbage over lejrområdet til akkompagnement af hundeglam, støvletramp og højrosted, tyske kommandostemmer. Der stod dobbelte vagtposter uden for alle barakker, og lejren vrimlede med bevæbnede soldater. Da vi gik ind i nabobarakken, lettede den mest påklædte af os på hatten og spurgte på tysk: »Undskyld, hr. Er det her, man bli'r skudt?« Vagtposterne måbede blot. –

Barak 16 kom på et ret tidligt tidspunkt til at huse de såkaldte »asociale«. Da det danske politi var blevet sat ud af spillet den 19. september 1944, skulle tyskerne vise befolkningen i landet, at de godt kunne tage sig af den almindelige kriminalitet.

Bl.a. havde de nogle steder fået fat i politiets kartoteker, der formentlig har omfattet dels tidligere straffede forbrydere, der måske forlængst havde afsonet deres straf, og dels vel også folk, der var under mistanke for et eller andet – eksempelvis sortbørshandel – men som måske havde fået deres sager henlagt af mangel på bevis, eller fordi de var for ubetydelige.

Et af vagttårnene ved »Strandpromenaden«. Det var herfra Preben Larsen blev skudt, da han fredsommeligt kom spadserende ved lygtepælen til venstre, september 1944.

CHR. RAHBEK & SØN
Smedemestre
Brande

WILSON & CO.
Rejsebureau
Bredgade 28 - København K

H. H. MOLTKE
Thurebyholm
Tureby

H. J. NIELSEN

Næstved

MØLLER & CO. A/S
Akkumulatorfabrik
Asylgade 16 — Odense

$\frac{1}{8}$ **VESTFYNS ELFORSYNING**
Østergade 38 - Assens.

E. LUMBY RASMUSSEN

Tallerupvej 39

TOMMERUP

SØREN JENSEN
Rådg. ingeniører

Tværgade 21 — Silkeborg
Tlf. (06) 82 35 11

STØT KAMMERATERNES HJÆLPEFOND

BY- & LANDBOSPAREKASSEN
Frederikshavn

150 ofre for en razzia

Det synes, om om det tyske politi i Ålborg efter en eller anden begivenhed havde villet demonstrere sin effektivitet, hvorpå det ved en razzia anholdt ca. 150 mennesker, som det kan have fundet frem til gennem kartotekerne.

Disse arrestanter blev sendt til Frøslev, hvor de blev indkvarteret i en barak for sig selv og blev behandlet betydeligt strengere, end vi andre blev det. Bl. a. blev de kendetegnet på særlig måde, idet de blev klippet skaldede, bortset fra en 4-5 cm bred kam af hårvækst midt over issen fra pande til nakke.

Også den kommandoføring, tyskerne anvendte over for dem, var meget striks og ledte tanken hen på begrebet »straffekompani«. De blev især indsat ved planeringen af de fredede lyngbakker umiddelbart uden for lejren, hvor minefeltet blev anlagt, og hvor der på den måde skabtes bedre skudfelter for maskingeværerne i tårnene.

Alle vi andre fanger betragtede i den første tid disse særlige »Häftlinge« med nogen vrede og foragt. – Når de under tysk kommando marcherede gennem lejren, erindrer jeg at have hørt adskillige forbitrede eller hånende tilråb til dem fra andre fanger, der gav udtryk for deres følelser.

Men flertallet af barak 16's beboere har næppe været større forbrydere end alle vi andre, og at de var i besiddelse af samme kammeratskabsfølelse og hjælpsomhed som enhver anden interneret, kom jeg personligt snart til at erfare, da jeg blev straffet med 5 dages »Dunkelhaft«, dvs. mørk arrest på vand og brød.

Straffen blev afsonet i en tom stue i barak 16, hvor skodderne blev skruet for, medens døren blev forsynet med en forsvarlig hængelås.

De såkaldte »asociale« var særdeles flinke til at bringe mig mad fra køkkenet til supplement af rugbrødshump-lerne og vandet.

Når der ikke var tyskere i nærheden, kunne de forholdsvis nemt få det smuglet ind til mig – en enkelt har måske også været fagmand – ved at skrue låsebeslagene af.

– Da tyskerne ikke længe efter måtte udvide lejrens kvindeafdeling med ba-

rak 16, ophørte særbehandlingen af de såkaldte asociale, som samtidig blev fordelt på de andre barakker. Vi havde imidlertid fået anskuelsesundervisning i det små på nazisternes forsøg på at så splid og fjendskab mellem forskellige befolkningsgrupper, et forsøg, der her efter en indledende succes heldigvis forholdsvis hurtigt mislykkedes.

»Stikkerstræde« opstår

Et par fangebarakker, der lå ud mod den »tyske« del af lejren, blev på et tidspunkt rømmet, hvorefter de blev adskilt fra vores del af lejren ved et pigtrådshegn. I disse barakker blev en del danske tyskerhåndlangere med familier indkvarteret, simpelthen som en beskyttelsesforanstaltning fra tysk side, fordi de pågældende ikke mere kunne færdes i fred – eller mente, de ikke kunne færdes i fred – for den danske befolkning. »Stikkerstræde« kaldte vi barakkerne, men det skal dog tilføjes, at adskillige af beboerne ved forskellige lejligheder hjalp os med at besørge visse illegale ærinder til eller fra verdenen uden for lejren. At en mand var storstikker, behøvede altså ikke at betyde, at hans kone på alle områder delte hans anskuelser. –

Tyskernes civile kantinebestyrer, der måske kan have været hjemmetysker, hjalp os ved flere lejligheder til forskellige varer, hvad der i tilfælde af afsløring givet ville have bragt ham selv ind bag pigtråden.

En af stuens beboere fik nogle gange lejlighed til at komme ind til kanten ad bagvejen – gennem tyskernes lejrbio-
biograf – og her købte han både batterier til vores radio – officielt var det til lommelygter, som vi heller ikke måtte have – samt så eftertragtede sortbørsvarer som sukker, smør og æg.

Fem norske fanger

Da vi en nat i april 1945 pludselig fik fem norske fanger, der lige var ankommet med en af Bernadotte-transporterne fra Tyskland, ind på stuen, var vi således endog i stand til at beværte dem med æggesnaps rørt op med cognac, reserveret for værnemagten. Etiketten var dog blevet fjernet af kantinebestyreren, inden han solgte os flasken.

Når der ikke var brevforbud, hvad der hændte ved flere lejligheder, kunne vi sende og modtage ét brev om måneden. Disse blev censureret af lejrens tolke, hvoraf flere var medlemmer af det danske nazistparti. De fleste af tolkene optrådte imidlertid korrekt over for os fanger, og et par af dem nåede at gøre sig så fordelagtigt bemærket, at man efter krigen frafaldt tiltale imod dem. –

Tyskerne frankerede selv illegale breve

Illegale breve blev gennem en periode sendt ud af lejren, idet den fange, der fyrede i kakkelloven, bl.a. på Sturmabführerens forkontor, jævnligt så sit snit til at anbringe breve underst

I fangedragt november 1944. Med ryggen til: Einer Mortensen. De øvrige fra venstre: Bendt Jensen-Schmidt, Erik Plem, Osvald Lembke Jensen og Børge Rasmussen.

(fortsættes side 59)

WAIDTLØW & HANSEN

Kongens Nytorv 21 -- Kbh. K.

SV. O. NYGAARD

Varde

NR. NISSUM HØJSKOLE OG EFTERSKOLE

Højskolen:

3 mdr. efterårskursus for unge piger. Håndger-
ning (vævning, syning, stoftryk m.m.), kjolesy-
ning og køkkenskole + højskolefag.

5 mdr. vinterskole, fællesskole, højskoleafd.,
landbrugsafd., forkursus for sygeplejersker.

3 mdr. forårskursus, alm. højskole og fortsætter-
kursus til videreuddannelse på HF.

Nærmere oplysninger gives.

Ths. Mogensen, forstander.

ODENSE

SEGLMÆRKEFABRIK A/S

Støt Dansk Røde Kors!

P. K. G.

Entreprenør

S. Otzen & Co. A/S

Selma Lagerløfs Alle 48

2860 Søborg

Telf. 69 53 11

TH. LAURSEN'S BOGTRYKKERI

Tønder

Prøv at lægge skuldre til en

BAGERMESTRENE'S RUGBRØDSFABRIK A/S Sønderborg	ØSTERHIMMERLANDS UNGDOMSSKOLE Bælum
GUNNAR MØLLER AUTOLAKERERI Aarhus	N. J. ØRSNES I/S Guld- og sølvsmed Algade 67 - Aalborg
GREGERS PETERSEN A/S Trælast - Bygningsartikler Århus Nordhavn	FALCK-ZONEN Trindsøvej - Århus
BRYGGERIARBEJDERNES FAGFORENING <i>København F.</i>	GULF SERVICE STATION Triangelen - Haslev Vask - Smøring
E. EILERTSEN Struer	L. K. KRISTENSEN & SØN Danmarksgade 53 - Aalborg
JENS KIRKEGAARD Tømrermester	KOLDING SALATFABRIK
O. KRUMMELBEIN Svanegade 12 - Thyborøn	Poul Kristensen Bogtrykkeri Åkrikebyvej 7400 Herning
KNUD'S HERREMAGASIN Storegade 4 - Thisted	S. MØLLGAARD Ruds-Vedby
Hilsen fra KØGE KOMMUNE	NORDISK VENTILATOR CO. A/S Næstved

BAK LARSEN & CO. Bogtrykkeri VIBORG	E. Willads Hansen København K
E. TERP Bjerggade 18 — Køge	STØT KAMMERATERNES HJÆLPEFOND
AGRICOL A/S Frankrigskajen Esbjerg	RØRBÆK SKO Søndergade 64 - Frederikshavn
PAS PÅ DE ÆLDRE I TRAFIKKEN	POUL HENRIKSEN Manufaktur Hjørnet - Vejle
N. N. Møller & Søn Automobilforretning Ringkøbing	VÆRN OM VORE SMUKKE STRANDE <i>E. M. P. H.</i>
FR. SANDER Nedergård pr. Lejbølle.	NIELS ISAKSEN Herreekvipering Østergade 4 - Faaborg
FREDERIKSBERG PAKASSEFABRIK Biblioteksvej 54 - Hvidovre	Malermester Sv. Larsen Hollændervej 13 6000 Kolding Tlf. (05) 52 62 47
HARALD NØRLEM Statsaut. Revisor ODENSE	VEJLE MARGARINEFABRIK A/S Vejle
STØT KAMMERATERNES HJÆLPEFOND	L. DAMGAARD NIELSEN A/S Konfektionsfabrik Silkeborg
HUGO HOLMSTOEL & CO I/S Skjern	H. CHRISTOPHERSEN Torvet, 6630 Rødding. Tlf. 048 41112

<p>AALBORG ANLÆGSGARTNERI</p> <p><i>Kærvangs Alle 25, 9000 Aalborg.</i></p> <p><i>Tlf. (08) 12 36 51</i></p>	<p>Pas på de ældre i trafikken!</p>	
<p>SAMSØ SPARE & LÅNEKASSE Samsø</p>	<p>Vinderup Bank A/S Nørregade 7830 Vinderup</p>	
<p>N. DUE PETERSEN & KRYGER Gåsetorvet - Svendborg</p>	<p>TOMMERUP'S BOGTRYKKERI Stege</p>	
<p>C. J. NØRGAARD PEDERSEN <i>Zinnsgade 3, 2100 Ø.</i> <i>Tlf. TRia 11 990</i></p>	<p>LIND MASKINER A/S Hovedvej A 18 7400 Herning Tlf.: (07) 12 46 00</p>	
	<p>UDBYE'S BOGTRYKKERI Staldgardsgade 38 Vejle</p>	
<p>P. JUL NIELSEN Aarhus.</p>	<p>DÆKKO PRESENNING KOMPAGNI A/S Kabbelejevej 32-34 - Bronshøj</p>	
<p>STØT Kammeraternes Hjælpesfond!</p>	<p>INTERNATIONAL TRANSPORT <i>J. W. Nielsen</i> <i>Kokkedalsvej 11</i> <i>Brøndby Strand</i></p>	
<p>HANS HENRICHSEN & CO. A/S Brogade 12 — Nykøbing F.</p>		
<p>TH. Hj. Jensen Middelfart</p>	<p>A. ESPERSEN A/S Fiskeeksport Sydhavnen - Rønne</p>	<p>C. OLESEN Skovgaard Vodskov</p>
<p>P. HOVE THISTED</p>	<p>BRÆDSTRUP TRÆLASTHANDEL A/S</p>	<p>Poul Pedersen 8560 Kolind</p>

TÅSTRUP APOTEK	DANSK ARBEJDSMANDSFORBUND Silkeborg
STØT Kammeraternes Hjælpefond! T. K. L. H.	MIDTJYDSK BRØDFABRIK Lind pr. Herning
VALD. RASMUSSEN Smedemester Tendrupvej 17 — Hornslet	DALBY BAGERI Dalby pr. Haslev
BROAGER SPARE- & LAANEKASSE Broager	ALFRED NEJSUM Aut. VW-forhandler Øster-Vraa
Tag på højskole UNGE HJEMS HØJSKOLE Skåde pr. Højbjerg Tlf. (06) 27 17 77	THURØ KRO — stedet hvor man spiser godt — og bor jdt
DANSK HANDELSBLAD Aabyhøj	STØT KAMMERATERNES HJÆLPEFOND A. E. — Valby
HELGE BRUUN Revisor Sondergade 16 - Horsens	POUL HENRIKSEN Manufaktur Hjørnet - Vejle
P. RASMUSSEN Vejle	DANSK PATENT KONTOR A/S
ÆRTHØJ JENSEN & MØLHOLM Møbelfabrik Herning	P. HOVE THISTED
VÆRN OM NATUREN! E. F. H. N.	»CHIC« Vaskeri Storegade 86 — Stege

(afsluttet fra side 53)

i bunken af den tyske post, der lå klar til frankering. Tyskerne satte derefter selv frimærker på og sendte samtlige breve af sted. Dette gik dog kun godt, indtil lejrchefens sekretær en skønne dag opdagede, at der lå nogle breve i bunken, som hun ikke havde lagt der.

Danske fængselsbetjente som hjælpere

De sikreste illegale forbindelser gik imidlertid over det danske fængselsvæsens personale, der var tilknyttet lejren, idet fængselsvæsenet foruden at levere kosten også sørgede for indkvarteringsmateriel, sengetøj og forskellige beklædningsgenstande m.v. – F.eks. var det fængselsbetjentene, der indsmuglede de mængder af vaccine, der gjorde det muligt for de interne rede læger illegalt at vaccinere samtlige fanger mod tyfus, kolera, plettyfus, difteri m.v.

Også film til de kameraer, hvormed vi hemmeligt optog dokumentariske film og fotografier i lejren såvel som selve apparaterne, blev indsmuglet af fængselsbetjentene, som i det hele taget opretholdt en illegal kurér- og brev-tjeneste mellem fangerne og omverdenen. Flere af dem blev da også grebet af tyskerne på fersk gerning og endte selv inden for pigtråden.

Mange patrioter har under krigen ofret livet eller helbred for deres fædreland eller livsanskuelse i kampen mod tyranniet, men det danske fængselspersonale i Horserød og Frøslev og måske enkelte andre steder, har faktisk sat livet på spil, blot for at nogle tusinde medmennesker, de ikke kendte, under fangenskabets kunne få det lidt hyggeligere eller opnå en nærmere kontakt med hjem og familie, end den de sparsomme, censurerede breve tillod.

Helt uden for lejren – over den Danske Forvaltning – vajede dengang altid et Dannebrog – symbolsk – som en underforstået forsikring til os om, at andre fortsatte kampen for friheden – ikke mindst for den frihed, som pigtråd, landminer og maskingeværer skilte os fanger fra.

K. FEILBERG

Dagbogsblade

Tilbud om levering af SS-lægen Mengele

Haifa den 7. januar. Tuvia Friedman, der er leder af det israelske dokumentationscenter for krigsforbrydelser, har fået et tilbud om levering af den nazistiske krigsforbryder, lægen dr. Josef Mengele, imod betaling af 50.000 dollars. Han nægter at røbe, hvem der har sendt dette brev fra Argentina.

Mengele, der var læge hos SS gøres personlig ansvarlig for over 2 millioner jøders død i gaskamrene i Auschwitz. Desuden beskyldes han for at have foretaget medicinske eksperimenter på fangerne.

Friedman oplyste, at brevskriveren hævdede, at han nøje vidste, hvor Mengele opholdt sig, og at han kunne levere ham, hvor som helst i Argentina, Brasilien eller Paraguay.

I brevet var vedlagt et nylig taget billede af Mengele. Friedman oplyste, at han havde sendt dette billede til den vesttyske præsident Gustav Heinemann med en anmodning om støtte, og Heinemann havde tilbudt 50.000 D-Mark. Derimod havde den israelske ministerpræsident, Golda Meir, vist sig totalt uinteressert.

Friedman vil nu appellere til jøderne i hele verden gennem den jødiske verdenskongres' formand Nahum Goldmann.

Reception i Padborg-lejren

Den 21. januar overdrog Civilforsvarsstyrelsen den nyetablerede kommandocentral i Padborg-lejren, tidligere Frøslev-lejren, til Bov Kommune. I dagens anledning holdtes der en reception, til hvilken der var indbudt en række gæster.

SS-FORTID KASTER LANG SKYGGE

Bonn, den 24. januar. Reinhard Hohn var i 1944 højtstående SS-officer med speciale i at optræne vordende

topnazister til ledere under den tyske fører. I 1972 er professor Hohn igen højtstående lærer for fremadstræbende tyskere, der aspirerer til lederposter i erhvervslivet.

Tilbage til tavshed

Spørgsmålet, hvordan en mand, der har beklædt en forholdsvis betydningsfuld post under SS-lederen, Heinrich Himmler, atter kan beklæde en forholdsvis betydningsfuld stilling inden for virksomhedsledelsesundervisningen i dagens Vesttyskland er blevet en politisk sag i Bonn.

Hohns fortid som fremtrædende nazi-intellektuel og SS-officer blev i sidste måned bragt for dagens lys af det socialdemokratiske ugemagasin Vorwärts. Siden har bladet med stadig større styrke krævet, at Hohn trækkes eller trækker sig tilbage "til tavsheden".

Siden 1956 har Hohn været leder af Akademiet for økonomisk virksomhedsledelse i Bad Harzburg, Sachsen. Akademiet har ry for at være Vesttysklands bedste managementskole. Mere end 200.000 har gennemgået kurser på skolen.

Hohn har ikke svaret på det socialdemokratiske blads beskyldninger mod ham selv og nogle af hans hjælpere i Bad Harzburg, om at de har fungeret aktivt i forbindelse med Gestapo.

Han har heller ikke gendrevet Vorwärts' påstand om, at han var "Schreibtischtöter" eller skrivemordsmorder.

Hohn meldte sig ind i nazistpartiet i maj 1933 og blev et års tid senere optaget i elitekorpset, SS.

Demokratiets vogter med nazi-fortid

Bonn den 25. januar. Vesttysklands politiske sikkerhedspoliti er på ny kommet i offentlighedens søgelys og atter i forbindelse med en naziaffære, der meget vel kan udvikle sig til en alvorlig politisk skandale.

Forbundsrepublikkens øverste vogter for demokrati og overholdelse af grundloven, chefen for departementet for forfatningens beskyttelse (Bundesamt für Verfassungsschutz) juristen Hubert Schrübbers, beskyldes for i nazitiden at have været offentlig anklager i politiske skueprocesser mod kommunister.

Det er det vesttyske nyhedsmagasin "Der Spiegel", der har gravet i den 62-årige sikkerhedspolitichefs fortid og har fundet hidtil ukendte dokumenter om den tidligere nazijurists virke.

Den vesttyske indenrigsminister, Hans-Dietrich Genscher, har beordret en tilbundsgående undersøgelse af den ny affære.

Godt alibi

Det synes at være godtgjort, at ingen kendte til Schrübbers fortid som nazianklager, da han den 1. august 1955 blev udpeget til leder af departementet for forfatningsbeskyttelse, efter at forgængeren i embedet, Otto John, under stadig uopklarede omstændigheder var "hoppet af" til Østtyskland.

Ifølge "Der Spiegel" var der dog heller ingen, der interesserede sig for Schrübbers fortid, formentlig fordi han havde det bedst tænkelige alibi: Efter Det tredje Riges sammenbrud virkede han som offentlig anklager i naziforbryderprocesser i den daværende britiske besættelseszone.

Gamle retsprotokoller, som det vesttyske nyhedsmagasin har gravet frem, viser, at Schrübbers har sendt en række kommunister og andre modstandere af naziregimet i tugthuset.

Han var bl.a. anklager i en sag mod en tidligere kommunist, der i året 1934 ydede bidrag på 20 Pfennig til indsamlinger for politiske fanger. Syv år senere, i 1941, blev manden efter krav fra Schrübbers idømt 1 1/2 års tugthus for denne handling.

Køn forfatningsbeskytter

Bonn den 26.1. Lederen af det særlige vesttyske forfatningsbeskyttelseskorp, Hubert Schrübbers, hvis opgave det er at vogte over den vesttyske stats demokratiske prin-

cipper, har ifølge "Der Spiegel" under den anden verdenskrig stået i det nazistiske justitsministeriums tjeneste.

Indenrigsminister Hans-Dietrich Genscher har beordret en omgående undersøgelse, og det forventes i Bonn, at Schrübbers vil blive sat på pension.

Schrübbers blev ifølge "Der Spiegel" udnævnt til statsadvokat som 31-årig i 1939. Magasinet offentliggør seks domme for "højforræderi" ved overlandsretten i Hamm, hvor modstandere af nazistiet er blevet idømt årelange fængselsstraffe p.g.a. de anklageskrifter, som Schrübbers har udfærdiget.

En gave på 20 Pfennig medførte straf på 1 1/2 års tugthus

Således bragte Schrübbers i 1941 en minearbejder 1 1/2 år i tugthuset, fordi han 7 år tidligere angiveligt to eller tre gange havde givet mindre pengebeløb på omkring 20 Pfennig til en indsamling for politiske fanger og herigennem, som det hedder i tiltalen, "bidrog til at bringe det kommunistiske parti nærmere til sine højforræderiske mål".

I et andet tilfælde blev en jødisk kvinde på Schrübbers foranledning idømt 2 1/2 års tugthus, fordi hun som emigrant i Bruxelles forud for den tyske besættelse havde taget mod penge og levnedsmidler fra "Rote Hilfe", en understøttelsesorganisation for politiske flygtninge fra Tyskland.

Overfor "Der Spiegel" udtaler Schrübbers, at domstolene i reglen fulgte det krav om strafudmåling, som Schrübbers stillede som offentlig anklager. Det var også tilfældet, da en murer i 1941 blev idømt 2 års tugthus for efter Hitlers overfald på Polen at have ytret, at det polske felttog slet ikke havde været nødvendigt, idet spørgsmålene havde kunnet løses af fredelig vej.

Schrübbers siger til "Der Spiegel", at han ikke kan se noget forkasteligt i sin handle-måde.

På sporet af

Gestapoofficer Klaus Barbie

München den 29.1. Münchens statsadvokat dr. M. Ludolph mener at have sikre beviser på, at den tidligere gestapoofficer Klaus Barbie, der blev dødsdømt in absentia i Frankrig, nu lever i Peru under navnet Klaus Altmann. Ludolph oplyste, at han havde forelagt sit bevismateriale for Beate Klarsfeld, der repræsenterer den internationale liga mod antisemitisme, på et møde i München igår.

Efter at have fotokopieret dokumenterne rejser frk. Klarsfeld til Paris og videre til Lima med bevismaterialet, sagde advokaten.

Altmann har selv nægtet at være gestapo-chef Barbie, der huserede i Lyon under den anden verdenskrig. Efter krigen blev gestapo-chefen dømt til døden in absentia for tortur og mord på modstandsfolk. Ludolphs bevismateriale indeholder erklæringer fra vidner og en udtalelse fra antropologer, der identificerer Altmann som Barbie, der i 1949 forsvandt til Bolivia. Barbie havde en datter, født i 1941, og en søn, født i 1946, sagde Ludolph. Altmanns børn er på samme alder og de er født de samme steder i Tyskland. Beate Klarsfeld blev i sin tid kendt, da hun stak daværende forbunds-kansler Kiesinger en lussing.

"Ironsides"-film med danske modstandsfolks arbejde

København den 8.2. Den amerikanske TV-stjerne Raymond Burr, bedre kendt af TV-seere som politimanden "Ironsides", og forfatteren Hans Jørgen Lembourn er gået i snævert samarbejde om fremstillingen af en handlingsfilm, der udspilles i Danmark.

Lembourn har skrevet manuskriptet til Raymond Burr, der både finansierer og spiller hovedrollen som en amerikansk pilot, der skydes ned over Hamburg og hjælpes til Sverige af den danske modstandsbevægelse. Han har i nogen tid opholdt sig i Danmark og forhandlet med Lembourn, hvis manuskript han er særdeles tilfreds med.

Den danske politiker og forfatter traf "Ironsides" ved Rebildfesten ifjor, hvor Raymond Burr var en af hovedtalerne.

Efterlysning fra Frihedsmuseet

København den 28.2. Frihedsmuseet og det svenske fjernsyn leder efter en dansker, der i april 1945 var chauffør på en af de hvide busser, der bragte bl.a. danske koncentrationslejranger hjem til Danmark inden det tyske sammenbrud.

Chaufføren blev omtalt i en svensk fjernsynsudsendelse fornylig af en polak, der nu er nationaliseret svensker. Polakken var en af de 38.000, der af oprindelig 75.000 overlevede den berygtede døds-march fra koncentrationslejren Sachsenhausen til Schwerin.

Den gruppe, som den pågældende fra fjernsynsudsendelsen var med i, var standset på vejen den 29. april mod Schwerin og den SS'er, der havde bevogtningen af gruppen, havde gjort sig klar til at likvidere dem alle. En dansk Røde Kors bus kom forbi. Chaufføren så det, vendte vognen og sprang ud og skældte SS'eren ud. Desuden delte han madrationer ud mellem folkene i gruppen. Polakken sagde i udsendelsen, at han er overbevist om, at chaufføren har reddet deres liv.